

Propter Memoriam
Profesor dr hab. Krzysztof Skubiszewski
(* 8 X 1926 r. – † 8 II 2010 r.)

W dniu 8 lutego 2010 r. po ciężkiej chorobie zmarł Profesor Krzysztof Skubiszewski. Był pierwszym ministrem spraw zagranicznych wolnej Polski, jednym z najwybitniejszych praktyków i teoretyków prawa międzynarodowego. Został pochowany 18 lutego 2010 r. w Panteonie Wielkich Polaków w Świątyni Opatrzności Bożej w Warszawie.

Profesor Krzysztof Skubiszewski urodził się 8 października 1926 r. w Poznaniu. W 1949 r. ukończył studia na Wydziale Prawa Uniwersytetu Poznańskiego uzyskując tytuł magistra praw. Wówczas to rozpoczął pracę naukowo-dydaktyczną w Katedrze Prawa Międzynarodowego Publicznego Uniwersytetu Poznańskiego. Rok później Rada Wydziału Prawa Uniwersytetu Poznańskiego nadała mu stopień naukowy doktora praw, a w 1960 r. na tym samym wydziale uzyskał stopień naukowy docenta (doktora habilitowanego) nauk prawnych. W 1973 r. Rada Państwa nadała mu tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego nauk prawnych. Wtedy to Profesor Krzysztof Skubiszewski zaczął pracować w Instytucie Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk w Warszawie.¹

W 1989 r. Tadeusz Mazowiecki po objęciu stanowiska premiera zdecydował, że Profesor Krzysztof Skubiszewski będzie najlepszym kandydatem na szefa Ministerstwa Sprawa Zagranicznych.² Profesor Krzysztof Skubiszewski pełnił tę funkcję od 13 września 1989 r. do 25 czerwca 1993 r., będąc jedynym ministrem, który pozostał w rządzie pomimo czterokrotnej zmiany na stanowisku premiera. W 1993 r. odszedł z Ministerstwa Sprawa Zagranicznych i został sędzią *ad hoc* Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w Hadze oraz sędzią – przewodniczącym Amerykańsko-Irańskiego Trybunału ds. Roszczeń (*Iran-United States Claims Tribunal*) w Hadze, który rozstrzygał spory między Amerykanami i władzami Iranu o odszkodowania za zerwane umowy.

Poza działalnością polityczną przez całe swoje życie Profesor Krzysztof Skubiszewski zajmował się także nauką i dydaktyką. Był autorem kilkuset prac naukowych z dziedziny prawa międzynarodowego oraz doktorem *honoris causa* kilku uczelni wyższych. Wykładał zarówno w kraju, jak i za granicą, m. in. na Uniwersytecie Columbia w Nowym Jorku i Uniwersytecie w Genewie. Był także kawalerem wielu odznaczeń polskich i zagranicznych, m. in. Orderu Orła Białego i Krzyża Zasługi Republiki Federalnej Niemiec. 13 listopada 2009 r. „w uznaniu wybitnych zasług dla polskiej służby zagranicznej i dorobku naukowego na arenie międzynarodowej” Minister Spraw Zagranicznych, Radosław Sikorski, nadał mu Odznakę Honorową „Bene Merito”.*

¹ *Nominacje profesorskie*, „Gazeta Prawnicza”, Nr 17, 1.09.1980 r.

² *Krzysztof Skubiszewski – „Lord”*, „Gazeta Krakowska”, 1992 r.

* Przygotowanie noty *propter memoriam*: mgr Ewa Kamarad. Zdjęcie prof. Skubiszewskiego autorstwa dr Pawła Filipka zostało wykonane w sierpniu 2005 r. podczas pobytu Profesora w Krakowie w związku z sesją Instytutu Prawa Międzynarodowego.

Moje kontakty z Prof. dr hab. Krzysztofem Skubiszewskim datują się na lata 80. ubiegłego wieku. Wówczas to mój promotor Prof. dr hab. Marian Iwanejko nawiązał kontakty z Panem Prof. Krzysztofem Skubiszewskim licząc, że będzie recenzentem mojej pracy doktorskiej. Prof. Krzysztof Skubiszewski odwiedzając Prof. M. Iwanejkę w Akademii Ekonomicznej żywo interesował się jej historią wypytując mnie o wiele szczegółów.

Zmieniłem temat pracy, zmarł mój promotor. Pozostały jednakże nieformalne kontakty z Panem Prof. Krzysztofem Skubiszewskim. Ilekroć spotykałem później Pana Profesora czy to podczas spotkań Grupy Polskiej Stowarzyszenia Prawa Międzynarodowego (ILA) czy to na ogólnopolskich konferencjach naukowych, przedstawiałem się Panu Profesorowi słysząc za każdym razem: „wiem kim pan jest”. Gdy składałem życzenia imieninowe Panu Profesorowi otrzymywałem krótki bilecik z podziękowaniem za życzenia i pamięć (mimo wielu obowiązków, które miał wówczas Pan Profesor!).

Pan Prof. dr hab. Krzysztof Skubiszewski zawsze budził mój wielki szacunek i podziw z racji olbrzymiej erudycji, swady w dyskusjach naukowych, ale także dlatego, że był osobą o nienagannych manierach. Sądzę, że tytuł opublikowanego ongiś artykułu o Profesorze: „Lord”, mówi sam za siebie.

*Marian Banach***

** Dr Marian Banach – starszy wykładowca w Katedrze Prawa Międzynarodowego i Porównawczego Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.